ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
RIMVYDAS NORKUS
της 22ας Μαΐου 2025[1]

Υπόθεση C-117/24

JYSK Kereskedelmi Kft.
κατά
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

[αίτηση του Fővárosi Törvényszék
(δικαστηρίου περιφέρειας Βουδαπέστης, Ουγγαρία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Περιβάλλον – Υποχρεώσεις των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά – Χρήση, διατήρηση και αξιολόγηση συστήματος δέουσας επιμέλειας – Εύρος – Πρόσβαση φορέα εκμετάλλευσης στο σύστημα της μητρικής εταιρίας»

1. Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των συνδυασμένων διατάξεων του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 995/2010[2]. Ειδικότερα, στην υπό κρίση υπόθεση, το Δικαστήριο θα κληθεί να αποφανθεί επί του εύρους των υποχρεώσεων του φορέα εκμετάλλευσης που διαθέτει για πρώτη φορά ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην εσωτερική αγορά, ιδίως δε στην περίπτωση που ο εν λόγω φορέας εκμετάλλευσης ανήκει σε όμιλο εταιριών.

I. Το νομικό πλαίσιο

A. Ο κανονισμός (ΕΕ) 995/2010

2. Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΕ) 995/2010, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αντικείμενο», ορίζει τα εξής:

«Ο παρών κανονισμός καθορίζει τις υποχρεώσεις των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν για πρώτη φορά ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην εσωτερική αγορά, καθώς και τις υποχρεώσεις των εμπόρων.»

[1] Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

[2] Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά (ΕΕ 2010, L 295, σ. 23, και διορθωτικό ΕΕ 2016, L 87, σ. 36).

3. Το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ορισμοί», προβλέπει τα ακόλουθα:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[…]

β) ως “διάθεση στην αγορά” νοείται η για πρώτη φορά προμήθεια, με οποιαδήποτε μέσα και ανεξαρτήτως της τεχνικής πώλησης, ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας στην εσωτερική αγορά προς διανομή ή χρήση στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας, είτε αυτή πραγματοποιείται επί πληρωμή είτε δωρεάν· […]

γ) ως “φορέας εκμετάλλευσης” νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διαθέτει στην αγορά ξυλεία ή προϊόντα ξυλείας·

[…]».

4. Το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Υποχρεώσεις των φορέων εκμετάλλευσης», ορίζει τα εξής:

«1. Απαγορεύεται η διάθεση στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων τέτοιου είδους ξυλείας.

2. Οι φορείς εκμετάλλευσης θα επιδεικνύουν δέουσα επιμέλεια όταν διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά. Προς τούτο, οφείλουν να χρησιμοποιούν πλαίσιο διαδικασιών και μέτρων, καλούμενο εφεξής “σύστημα δέουσας επιμέλειας”, όπως ορίζεται στο άρθρο 6.

3. Κάθε φορέας εκμετάλλευσης διατηρεί και αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα το σύστημα δέουσας επιμέλειας που χρησιμοποιεί, εκτός εάν ο φορέας εκμετάλλευσης χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 8. Ως βάση για το σύστημα δέουσας επιμέλειας μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο τα υφιστάμενα κατά την εθνική νομοθεσία συστήματα εποπτείας όσο και οποιαδήποτε προαιρετική αλυσίδα μηχανισμών περιφρούρησης οι οποίοι πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού.»

5. Το άρθρο 6 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Συστήματα δέουσας επιμέλειας», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Το σύστημα δέουσας επιμέλειας που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) μέτρα και διαδικασίες που παρέχουν πρόσβαση στις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με την προμήθεια από τον φορέα εκμετάλλευσης της ξυλείας και των προϊόντων ξυλείας που διατίθενται στην αγορά:

– περιγραφή, με την εμπορική ονομασία και τον τύπο του προϊόντος καθώς επίσης την κοινή ονομασία του είδους δένδρου και, όπου έχει εφαρμογή, την πλήρη επιστημονική ονομασία,

– χώρα υλοτόμησης και, κατά περίπτωση:

i) περιφέρεια της χώρας όπου υλοτομήθηκε η ξυλεία· και

ii) άδεια υλοτομίας,

– ποσότητα (εκφραζόμενη σε όγκο, βάρος ή αριθμό μονάδων),

– όνομα και διεύθυνση του προμηθευτή του φορέα εκμετάλλευσης,

– όνομα και διεύθυνση του εμπόρου που προμηθεύτηκε την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας,

– έγγραφα ή άλλες πληροφορίες που καταδεικνύουν τη συμμόρφωση της εν λόγω ξυλείας και των εν λόγω προϊόντων ξυλείας προς την κείμενη νομοθεσία,

β) διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων που δίνουν τη δυνατότητα στον φορέα εκμετάλλευσης να αναλύσει και να αξιολογήσει τον κίνδυνο της διάθεσης στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας προερχόμενων από τέτοια ξυλεία.

Οι διαδικασίες αυτές λαμβάνουν υπόψη τις πληροφορίες που καθορίζονται στο στοιχείο α), καθώς και συναφή κριτήρια αξιολόγησης των κινδύνων, μεταξύ άλλων:

– εξασφάλιση συμμόρφωσης προς την κείμενη νομοθεσία, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει πιστοποίηση ή άλλα συστήματα επαλήθευσης από τρίτους που καλύπτουν τη συμμόρφωση προς την κείμενη νομοθεσία,

– διάδοση της παράνομης υλοτόμησης συγκεκριμένων ειδών δένδρων,

– διάδοση της παράνομης υλοτόμησης ή πρακτικών της χώρας και/ή της περιφέρειας υλοτόμησης της ξυλείας, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του αν επικρατούν συνθήκες ένοπλης σύγκρουσης,

– κυρώσεις που επιβάλλονται από το Συμβούλιο Ασφαλείας των ΗΕ ή το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τις εισαγωγές και εξαγωγές ξυλείας,

– πολυπλοκότητα της αλυσίδας εφοδιασμού ξυλείας και προϊόντων ξυλείας,

γ) εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο κίνδυνος που εντοπίζεται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών αξιολόγησης του κινδύνου που αναφέρονται στο στοιχείο β) είναι αμελητέος, διαδικασίες μετριασμού του κινδύνου που συνίστανται σε δέσμη μέτρων και διαδικασιών οι οποίες είναι κατάλληλες και αναλογικές προκειμένου να ελαχιστοποιούν αποτελεσματικά τον εν λόγω κίνδυνο και οι οποίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν την απαίτηση συμπληρωματικών πληροφοριών ή εγγράφων ή/και την απαίτηση της επαλήθευσης από τρίτους.

[…]»

6. Το άρθρο 7 του κανονισμού 995/2010, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αρμόδιες αρχές», προβλέπει στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

[…]»

7. Το άρθρο 8 του κανονισμού αυτού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Οργανισμοί παρακολούθησης», ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Ο οργανισμός παρακολούθησης:

α) διατηρεί και αξιολογεί τακτικά ένα σύστημα δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με το άρθρο 6 και χορηγεί στους φορείς εκμετάλλευσης το δικαίωμα χρήσης του·

β) ελέγχει την ορθή χρήση του δικού του συστήματος δέουσας επιμέλειας από τους εν λόγω φορείς εκμετάλλευσης·

γ) λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα σε περίπτωση αδυναμίας ενός φορέα εκμετάλλευσης να χρησιμοποιήσει ορθώς το δικό του σύστημα δέουσας επιμέλειας, μεταξύ των οποίων και ενημέρωση των αρμόδιων αρχών σε περίπτωση σημαντικής ή επανειλημμένης ανεπάρκειας του φορέα εκμετάλλευσης.

[…]»

8. Το άρθρο 10 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Έλεγχοι σε φορείς εκμετάλλευσης», ορίζει τα εξής:

«1. Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν ελέγχους για να επαληθεύσουν εάν οι φορείς εκμετάλλευσης συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 4 και 6.

2. Οι έλεγχοι της παραγράφου 1 διεξάγονται με βάση περιοδικά επανεξεταζόμενο πρόγραμμα και με γνώμονα τον κίνδυνο. Επιπλέον, έλεγχοι μπορεί να διεξάγονται όταν μια αρμόδια αρχή διαθέτει σχετικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων βάσιμων ανησυχιών τρίτων μερών, σχετικά με τη συμμόρφωση ενός φορέα εκμετάλλευσης προς τον παρόντα κανονισμό.

3. Οι έλεγχοι της παραγράφου 1 είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

α) εξέταση του συστήματος δέουσας επιμέλειας, συμπεριλαμβανομένων της εκτίμησης κινδύνου και των διαδικασιών μετριασμού του κινδύνου·

β) εξέταση της τεκμηρίωσης και των μητρώων που αποδεικνύουν την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος δέουσας επιμέλειας και των διαδικασιών·

γ) αιφνίδιους ελέγχους, περιλαμβανομένων των επιτόπιων.

[…]»

Β. Ο εκτελεστικός κανονισμός 607/2012

9. Το άρθρο 5 του εκτελεστικού κανονισμού 607/2012[3], το οποίο φέρει τον τίτλο «Τήρηση αρχείων από τους φορείς εκμετάλλευσης», προβλέπει τα εξής:

«1. Οι πληροφορίες σχετικά με την προμήθεια ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας από τον φορέα εκμετάλλευσης που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού [995/2010] και την εφαρμογή διαδικασιών μετριασμού του κινδύνου τεκμηριώνεται με τα κατάλληλα αρχεία, τα οποία φυλάσσονται για 5 έτη και διατίθενται για ελέγχους από την αρμόδια αρχή.

2. Κατά την εφαρμογή του συστήματος δέουσας επιμέλειας οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει να είναι σε θέση να παρουσιάσουν τον τρόπο με τον οποίο οι συλλεγόμενες πληροφορίες ελέγχονται με βάση τα κριτήρια κινδύνου που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού [995/2010], τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται αποφάσεις για μέτρα μετριασμού του κινδύνου και τον τρόπο με τον οποίο ο φορέας εκμετάλλευσης προσδιορίζει τον βαθμό κινδύνου.»

ΙΙ. Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης, το προδικαστικό ερώτημα και η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

10. Η JYSK Kereskedelmi Kft (στο εξής: JYSK Ουγγαρίας) αποτελεί εταιρία ουγγρικού δικαίου, η οποία εμπορεύεται ξυλεία και προϊόντα ξυλείας και η οποία, στο εν λόγω πλαίσιο, εισάγει ξυλεία και προϊόντα ξυλείας από τρίτες χώρες. Το σύνολο του κεφαλαίου της ανήκει στη μητρική εταιρία LLG A/S (στο εξής: μητρική εταιρία), η οποία είναι εγγεγραμμένη στα οικεία μητρώα της Δανίας και δραστηριοποιείται στην πώληση προϊόντων ξυλείας. Η JYSK Ουγγαρίας πραγματοποιεί εισαγωγές αυτόνομα, χωρίς την παρέμβαση της μητρικής εταιρίας.

11. Το 2023 ο Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Εθνικός Οργανισμός Ασφάλειας της Τροφικής Αλυσίδας, Ουγγαρία, στο εξής: Εθνικός Οργανισμός), ως αρχή αρμόδια για την εφαρμογή του κανονισμού 995/2010 στην Ουγγαρία, διενήργησε έλεγχο στην έδρα της JYSK Ουγγαρίας προκειμένου να εξακριβώσει, μεταξύ άλλων, αν η εν λόγω εταιρία διέθετε σύστημα δέουσας επιμέλειας σύμφωνο με τον εν λόγω κανονισμό. Κατά τον συγκεκριμένο έλεγχο, διαπιστώθηκε ότι η JYSK Ουγγαρίας χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας το οποίο είχε αναπτύξει η μητρική εταιρία και το οποίο βασίζεται σε ανάλυση κινδύνων που πραγματοποιεί τόσο η μητρική εταιρία όσο και η Preferred by Nature, η οποία αποτελεί οργανισμό παρακολούθησης, κατά την έννοια του άρθρου 8 του εν λόγω κανονισμού. Η μητρική εταιρία διαθέτει πολλές θυγατρικές εταιρίες στην Ευρώπη, το σύνολο των οποίων χρησιμοποιεί το ίδιο σύστημα δέουσας επιμέλειας.

12. Με απόφαση της 26ης Μαΐου 2023, ο Εθνικός Οργανισμός διαπίστωσε παράβαση του κανονισμού 995/2010 από την JYSK Ουγγαρίας, επέβαλε στην εν λόγω εταιρία πρόστιμο και την υποχρέωσε να καθορίσει δικό της σύστημα δέουσας επιμέλειας για τον λόγο ότι δεν διέθετε

[3] Εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής, της 6ης Ιουλίου 2012, περί λεπτομερών κανόνων σχετικά με το σύστημα δέουσας επιμέλειας και με τη συχνότητα και τη φύση των ελέγχων στους οργανισμούς παρακολούθησης όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά (ΕΕ 2012, L 177, σ. 16).

σύστημα δέουσας επιμέλειας στο όνομά της και ειδικώς σε σχέση με τη δραστηριότητά της, ούτε χρησιμοποιούσε τέτοιου τύπου σύστημα του οργανισμού παρακολούθησης, κατά την έννοια του άρθρου 8 του κανονισμού 995/2010.

13. Η JYSK Ουγγαρίας προσέβαλε την ως άνω απόφαση ενώπιον του Fővárosi Törvényszék (δικαστηρίου περιφέρειας Βουδαπέστης, Ουγγαρία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου στην υπό κρίση υπόθεση, υποστηρίζοντας ότι το σύστημα δέουσας επιμέλειας το οποίο διατηρεί η μητρική εταιρία μπορεί να θεωρηθεί δικό της σύστημα δέουσας επιμέλειας. Κατά την εν λόγω εταιρία, ο κανονισμός 995/2010 επιβάλλει μόνον υποχρέωση χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας και όχι υποχρέωση δημιουργίας τέτοιου συστήματος.

14. Αντιθέτως, ο Εθνικός Οργανισμός υποστηρίζει ότι ένας φορέας εκμετάλλευσης κατά την έννοια του κανονισμού 995/2010 υποχρεούται να διατηρεί δικό του σύστημα δέουσας επιμέλειας. Στο μέτρο που η μητρική εταιρία αναθέτει στις θυγατρικές της την αυτόνομη άσκηση δραστηριοτήτων στον τομέα των εισαγωγών, όπως στην περίπτωση της JYSK Ουγγαρίας, η οποία πραγματοποιεί η ίδια απευθείας εισαγωγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο εν λόγω κανονισμός επιβάλλει στις θυγατρικές εταιρίες, και, συνεπώς, στην JYSK Ουγγαρίας, να διατηρούν τα δικά τους συστήματα δέουσας επιμέλειας.

15. Υπό τις συνθήκες αυτές, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται σχετικά με το εύρος της υποχρέωσης του φορέα εκμετάλλευσης στο πλαίσιο συστήματος δέουσας επιμέλειας, το οποίο προβλέπει ο κανονισμός 995/2010, και ιδίως σχετικά με το αν αρκεί για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής ο φορέας εκμετάλλευσης να χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας για τη συλλογή δεδομένων, την εκτίμηση και τον μετριασμό του κινδύνου όσον αφορά την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας που διαθέτει για πρώτη φορά στην εσωτερική αγορά ή αν, αντιθέτως, ένας τέτοιος φορέας εκμετάλλευσης πρέπει να διαθέτει σύστημα δέουσας επιμέλειας στο όνομά του και ειδικώς σε σχέση με τη δραστηριότητα που ασκεί.

16. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένου υπόψη του αυτόνομου χαρακτήρα της δραστηριότητας της JYSK Ουγγαρίας, η εταιρία αυτή υπόκειται η ίδια, ως φορέας εκμετάλλευσης, κατά την έννοια του κανονισμού 995/2010, στις υποχρεώσεις που αφορούν το σύστημα δέουσας επιμέλειας. Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο αναφέρει ότι, κατά τον έλεγχο γερμανικής θυγατρικής της μητρικής εταιρίας, η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του κανονισμού αυτού στη Γερμανία έκρινε ότι η συγκεκριμένη θυγατρική εταιρία εκπλήρωνε τις υποχρεώσεις της σχετικά με το σύστημα δέουσας επιμέλειας καθόσον χρησιμοποιούσε το σύστημα που διατηρούσε η μητρική εταιρία.

17. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο περιφέρειας Βουδαπέστης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του [κανονισμού 995/2010], την έννοια ότι συνάδει προς τις ανωτέρω διατάξεις να έχει ο φορέας εκμετάλλευσης πρόσβαση στα μνημονευόμενα στο άρθρο 6, παράγραφος 1, [του ως άνω κανονισμού] στοιχεία του συστήματος δέουσας επιμέλειας το οποίο διατηρείται και αξιολογείται από τη μητρική εταιρία ή το οποίο έχει αναπτυχθεί από οργανισμό παρακολούθησης, υπό την έννοια του άρθρου 8 [του ως άνω κανονισμού], και χρησιμοποιείται από τη μητρική εταιρία;»

18. Η από 1 Φεβρουαρίου 2024 απόφαση περί παραπομπής περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Φεβρουαρίου 2024. Γραπτές παρατηρήσεις υπέβαλαν ο καθού στην υπόθεση της κύριας δίκης, ήτοι ο Εθνικός Οργανισμός, η Ουγγρική και η Ισπανική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι εν λόγω ενδιαφερόμενοι, καθώς και η προσφεύγουσα και ο καθού στην υπόθεση της κύριας δίκης, μετείχαν επίσης στην επ' ακροατηρίου συζήτηση, η οποία διεξήχθη στις 26 Φεβρουαρίου 2025.

III. Ανάλυση

19. Με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν η πρακτική μιας θυγατρικής εταιρίας, βάσει της οποίας η εν λόγω εταιρία έχει πρόσβαση στα στοιχεία του προβλεπόμενου στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010 συστήματος δέουσας επιμέλειας, το οποίο διατηρείται και αξιολογείται από τη μητρική εταιρία ή το οποίο έχει καθορισθεί από οργανισμό παρακολούθησης, κατά την έννοια του άρθρου 8, και χρησιμοποιείται από τη μητρική εταιρία, συνάδει με τις απαιτήσεις του συγκεκριμένου κανονισμού. Συνεπώς, διερωτάται σχετικά με το εύρος των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, του εν λόγω κανονισμού. Ειδικότερα, διερωτάται αν το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, καθώς και το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού επιβάλλουν στους φορείς εκμετάλλευσης να διαθέτουν σύστημα δέουσας επιμέλειας στο όνομά τους και ειδικώς σε σχέση με τη δραστηριότητά τους.

20. Επισημαίνεται ότι η έννοια του συστήματος δέουσας επιμέλειας, την οποία αφορά το προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο στο Δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση, δεν ορίζεται στο δίκαιο της Ένωσης. Συναφώς, το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 995/2010 προβλέπει ότι πρόκειται για πλαίσιο διαδικασιών και μέτρων, τα κριτήρια του οποίου απαριθμούνται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού. Ως εκ τούτου, από τη συνδυαστική ερμηνεία των εν λόγω άρθρων μπορεί να συναχθεί ότι πρόκειται για εφαρμοζόμενη κατά στάδια μέθοδο με την οποία οι φορείς εκμετάλλευσης μπορούν να εντοπίσουν και να μετριάσουν τον κίνδυνο διάθεσης στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων τέτοιου είδους ξυλείας. Σε έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής σχετικά με τον κανονισμό της Ένωσης για την ξυλεία [4] επισημαίνεται επίσης ότι η εν λόγω κατά στάδια μέθοδος, η οποία είναι τεκμηριωμένη και δοκιμασμένη, περιλαμβάνει ελέγχους και έχει ως στόχο την παραγωγή ενός συνεπούς επιθυμητού αποτελέσματος σε μια επιχειρηματική διαδικασία.

21. Τούτων λεχθέντων, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση διευκρινίστηκε ότι το σύστημα δέουσας επιμέλειας, το οποίο δημιουργήθηκε από τη μητρική εταιρία και τέθηκε στη διάθεση της θυγατρικής της, παρείχε πρόσβαση στο σύνολο των στοιχείων του κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010 και ότι η μητρική εταιρία πραγματοποιούσε, μεταξύ άλλων, την αξιολόγηση και τον μετριασμό του κινδύνου για τη θυγατρική της. Προκειμένου να δοθεί χρήσιμη απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, θα λάβω συνεπώς υπόψη τις διευκρινίσεις αυτές κατά την εξέταση του εύρους των υποχρεώσεων που υπέχουν οι φορείς εκμετάλλευσης από το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, και από το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού.

[4] Ανακοίνωση της Επιτροπής – Έγγραφο καθοδήγησης σχετικά με τον κανονισμό της ΕΕ για την ξυλεία, C(2016) 755 final, της 12ης Φεβρουαρίου 2016. Το έγγραφο αυτό, το οποίο μπορεί να χαρακτηριστεί ως «soft law» (κείμενο «ήπιου δικαίου»), ήτοι ως περιέχον μη νομικώς δεσμευτικές διατάξεις, αποτελεί εντούτοις χρήσιμο σημείο αναφοράς για τους σκοπούς της εφαρμογής και της εκτέλεσης του κανονισμού 995/2010.

22. Κατά πάγια νομολογία, προκειμένου να ερμηνευθεί διάταξη του δικαίου της Ένωσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται και οι σκοποί που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος [5].

Α. Γραμματική ερμηνεία

23. Όσον αφορά το γράμμα των επίμαχων διατάξεων, το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 995/2010 ορίζει ότι, προκειμένου να επιδεικνύουν δέουσα επιμέλεια όταν διαθέτουν ξυλεία ή προϊόντα ξυλείας στην αγορά, οι φορείς εκμετάλλευσης «χρησιμοποιούν» σύστημα δέουσας επιμέλειας. Η παράγραφος 3 του συγκεκριμένου άρθρου προβλέπει ότι κάθε φορέας εκμετάλλευσης «διατηρεί και αξιολογεί ανά τακτά χρονικά διαστήματα το σύστημα δέουσας επιμέλειας που χρησιμοποιεί, εκτός εάν ο φορέας εκμετάλλευσης χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 8».

24. Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι από τη διατύπωση του εν λόγω άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, προκύπτει ότι στους φορείς εκμετάλλευσης που διαθέτουν για πρώτη φορά ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά επιβάλλονται δύο είδη υποχρεώσεων: αφενός, η υποχρέωση χρήσης ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας και, αφετέρου, η υποχρέωση διατήρησης και αξιολόγησης του συστήματος αυτού [6].

25. Η πρώτη υποχρέωση σχετικά με τη χρήση συστήματος δέουσας επιμέλειας διευκρινίζεται στο εν λόγω άρθρο 4, παράγραφος 2, το οποίο παραπέμπει ρητώς στο άρθρο 6 του κανονισμού 995/2010, όπου παρατίθενται τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνει το σύστημα δέουσας επιμέλειας. Από τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων αυτών προκύπτει ότι η υποχρέωση χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων τα οποία στηρίζονται στο σύνολο των στοιχείων του εν λόγω συστήματος δέουσας επιμέλειας. Συναφώς, τα μέτρα αυτά πρέπει i) να παρέχουν στον φορέα εκμετάλλευσης πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας που διαθέτει στην αγορά, ii) να του παρέχουν τη δυνατότητα, βάσει των πληροφοριών αυτών, να αναλύει και να αξιολογεί τον κίνδυνο της διάθεσης στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας προερχόμενων από τέτοια ξυλεία και iii) να του παρέχουν τη δυνατότητα μετριασμού του ως άνω κινδύνου εφόσον αυτός δεν είναι αμελητέος [7].

26. Επιπλέον, η υποχρέωση χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας αφορά άμεσα το περιεχόμενό του, ήτοι τα συγκεκριμένα στοιχεία του, τα οποία, λογικά, ενδέχεται να ποικίλλουν αναλόγως της εμπορικής δραστηριότητας κάθε φορέα εκμετάλλευσης. Λαμβανομένης επίσης υπόψη της διατύπωσης των στοιχείων αυτών στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010, το σύστημα δέουσας επιμέλειας πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να συνδέεται με την

[5] Απόφαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2024, W. GmbH (C-67/23, EU:C:2024:680, σκέψη 70).

[6] Η ερμηνεία αυτή επιβάλλεται, αφενός, λόγω της ίδιας της δομής του άρθρου 4 του κανονισμού 995/2010 το οποίο διακρίνει μεταξύ των υποχρεώσεων στις παραγράφους 2 και 3 και, αφετέρου, λόγω της διαφορετικής ορολογίας που χρησιμοποιείται για την περιγραφή των υποχρεώσεων αυτών, όπως παρατίθεται στο παρόν σημείο των παρουσών προτάσεων.

[7] Άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010. Συναφώς, θεωρώ σημαντικό να επισημανθεί ότι το άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία β′ και γ′, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού αφορά την εκτίμηση και τον μετριασμό του *κινδύνου* αντιθέτως προς την αξιολόγηση ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας την οποία αφορά το άρθρο 4, παράγραφος 3, του εν λόγω κανονισμού.

εμπορική δραστηριότητα με την οποία ο φορέας εκμετάλλευσης διαθέτει στην αγορά ξυλεία ή προϊόντα ξυλείας. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να οδηγούν, μεταξύ άλλων, στην εκτίμηση και τον μετριασμό του συγκεκριμένου κινδύνου που προκαλεί η εν λόγω δραστηριότητα[8].

27. Αντιθέτως, η δεύτερη υποχρέωση σχετικά με τη διατήρηση και την αξιολόγηση συστήματος δέουσας επιμέλειας εφαρμόζεται, κατά το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 995/2010, στο ίδιο το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται τα στοιχεία ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας. Συνεπώς, λόγω των τακτικών αξιολογήσεων που η υποχρέωση αυτή επιβάλλει, επηρεάζει γενικότερα σε σχέση με την υποχρέωση του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού την ίδια τη λειτουργία ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας ως μεθόδου[9], η οποία πρέπει, ευλόγως, να είναι προσαρμοσμένη στην εμπορική δραστηριότητα του φορέα εκμετάλλευσης.

28. Κατόπιν των ως άνω διευκρινίσεων, επισημαίνεται ότι ο επίμαχος κανονισμός δεν ορίζει την έννοια των ρημάτων «χρησιμοποιώ», «διατηρώ» και «αξιολογώ», με τα οποία περιγράφονται οι υποχρεώσεις που επιβάλλει στους φορείς εκμετάλλευσης. Ωστόσο, η συνήθης έννοιά τους στο πλαίσιο της διάθεσης στην αγορά ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας υποδηλώνει ότι αφορούν την εφαρμογή, την τήρηση και την αξιολόγηση ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας.

29. Ειδικότερα, η Επιτροπή τονίζει τη διαφορά μεταξύ της *διατήρησης* συστήματος δέουσας επιμέλειας, η οποία συνίσταται στη διασφάλιση της διαθεσιμότητας των μέτρων και διαδικασιών που προβλέπει το άρθρο 6 του κανονισμού 995/2010, υποχρέωση την οποία υπέχουν οι φορείς εκμετάλλευσης, και του *καθορισμού* του συστήματος αυτού, ο οποίος δεν εμπίπτει στις υποχρεώσεις των φορέων αυτών[10]. Ο εθνικός οργανισμός διακρίνει μεταξύ, αφενός, *του καθορισμού, της εφαρμογής και της περιοδικής παρακολούθησης* ιδίου συστήματος δέουσας επιμέλειας και, αφετέρου, *της χρήσης* συστήματος δέουσας επιμέλειας το οποίο έχει καθορισθεί από οργανισμό παρακολούθησης ειδικώς για την επίμαχη δραστηριότητα της αγοράς και του οποίου η προσήκουσα χρήση ελέγχεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα από τον εν λόγω οργανισμό. Επιπλέον, όπως προκύπτει από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, στην JYSK Ουγγαρίας προσάπτεται, ιδίως, ότι δεν διαθέτει σύστημα δέουσας επιμέλειας το οποίο έχει καταρτισθεί στο όνομά της και έχει τεθεί σε εφαρμογή ειδικώς για τη δραστηριότητά της[11].

[8] Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται λαμβανομένου υπόψη του γράμματος του εν λόγω άρθρου 6, το οποίο παραπέμπει σε «πληροφορίες σχετικά με την προμήθεια από τον φορέα εκμετάλλευσης της ξυλείας και των προϊόντων ξυλείας που διατίθενται στην αγορά», και σε «διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων που δίνουν τη δυνατότητα στον φορέα εκμετάλλευσης να αναλύσει και να αξιολογήσει τον κίνδυνο της διάθεσης στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας […]», ήτοι σε ενέργειες που συνδέονται με την εμπορική δραστηριότητα της διάθεσης στην αγορά της εν λόγω ξυλείας και των προϊόντων ξυλείας, την οποία ασκεί ο φορέας εκμετάλλευσης.

[9] Εξ όσων αντιλαμβάνομαι, η υποχρέωση του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 995/2010 αποσκοπεί στην αποφυγή κάθε συγκεκριμένου κινδύνου διάθεσης για πρώτη φορά στην αγορά κάθε παρτίδας ξυλείας και προϊόντων ξυλείας ως προϊόντων παράνομης υλοτόμησης. Αντιθέτως, η υποχρέωση του άρθρου 4, παράγραφος 3, έχει πράγματι ως σκοπό να διασφαλίζεται, εν γένει, ότι το σύστημα δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζει ο φορέας εκμετάλλευσης στο σύνολο της εμπορικής του δραστηριότητας αποτελεί μέθοδο κατάλληλη για την πρόληψη τέτοιων κινδύνων και, ιδίως, για τον εντοπισμό πλημμελειών στο πλαίσιο της πρόληψης αυτής. Για να απλουστεύσω την προσέγγισή μου, φρονώ ότι η υποχρέωση του άρθρου 4, παράγραφος 2, μπορεί να θεωρηθεί ειδική ενέργεια, η οποία αφορά κάθε προϊόν που εμπίπτει στην εμπορική δραστηριότητα του φορέα εκμετάλλευσης και προϋποθέτει, από χρονική άποψη, τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά. Συνεπώς, έχει περιστασιακό χαρακτήρα δεδομένου ότι πρέπει να εκπληρώνεται οσάκις διατίθεται προϊόν στην αγορά. Αντιθέτως, το εν λόγω άρθρο 4, παράγραφος 3, συνδέεται με ενέργεια γενικού χαρακτήρα, η οποία δεν αφορά το προϊόν, αλλά την ίδια τη μέθοδο. Έχει, συνεπώς, περιοδικό χαρακτήρα.

[10] Η νομική σημασία της διάκρισης αυτής υποδηλώνει ότι είναι δυνατόν ένας φορέας εκμετάλλευσης να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του κανονισμού 995/2010 εφόσον χρησιμοποιεί, διατηρεί και αξιολογεί σύστημα δέουσας επιμέλειας, ακόμη και αν το σύστημα αυτό έχει καθορισθεί από τρίτον. Αντιθέτως, δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις αυτές αν καθόρισε ο ίδιος σύστημα δέουσας επιμέλειας, χωρίς ωστόσο να χρησιμοποιεί, να διατηρεί ή να αξιολογεί το σύστημα αυτό όπως επιβάλλει ο κανονισμός αυτός.

[11] Βλ. σημείο 12 των παρουσών προτάσεων.

30. Συναφώς, επισημαίνεται, κατά πρώτον, ότι η υποχρέωση καθορισμού συστήματος δέουσας επιμέλειας δεν προβλέπεται ούτε ορίζεται στον κανονισμό 995/2010, ο οποίος περιορίζει ρητώς τις υποχρεώσεις των φορέων εκμετάλλευσης στο πλαίσιο ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας στη χρήση, τη διατήρηση και την αξιολόγησή του [12]. Από τα ρήματα «χρησιμοποιώ», «διατηρώ» και «αξιολογώ» δεν προκύπτει ότι στις υποχρεώσεις αυτές περιλαμβάνεται ο καθορισμός συστήματος δέουσας επιμέλειας από τον φορέα εκμετάλλευσης. Αντιθέτως, η χρήση της φράσης «σύστημα δέουσας επιμέλειας που χρησιμοποιεί [ο φορέας εκμετάλλευσης]» σε αντιδιαστολή προς τη φράση «σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης» στο άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 995/2010 τονίζει τη διαφορά μεταξύ των αντίστοιχων υποχρεώσεων των οντοτήτων αυτών.

31. Κατά δεύτερον, η χρήση, η διατήρηση και η αξιολόγηση ανατίθενται, κατά το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού 995/2010, στους φορείς εκμετάλλευσης. Ειδικότερα, όσον αφορά την υποχρέωση χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας, η διατύπωση του άρθρου 4, παράγραφος 2, επιβάλλει, όπως αντιλαμβάνομαι, ανεπιφύλακτα την υποχρέωση αυτή [13] αποκλειστικά στον φορέα εκμετάλλευσης. Με άλλα λόγια, το γράμμα του άρθρου αυτού δεν παρέχει καμία δυνατότητα στον φορέα εκμετάλλευσης να απαλλαγεί από τη συγκεκριμένη υποχρέωση αναθέτοντάς τη σε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο [14].

32. Τούτων λεχθέντων, στο μέτρο που το εν λόγω άρθρο 4, παράγραφος 2, πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010, από τη συνδυασμένη αυτήν ερμηνεία συνάγεται εκ πρώτης όψεως κάποια ευελιξία κατά την εφαρμογή ορισμένων στοιχείων ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας τα οποία μνημονεύονται στο τελευταίο αυτό άρθρο. Καθόσον πρόκειται, αφενός, για το στοιχείο του συστήματος δέουσας επιμέλειας που αφορά την πρόβλεψη «[μέτρων και διαδικασιών] που παρέχουν πρόσβαση στις […] πληροφορίες σχετικά με [την ξυλεία και τα προϊόντα ξυλείας που διαθέτει στην αγορά ο φορέας εκμετάλλευσης]», επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η διατύπωση του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 995/2010 δεν αποκλείει να συλλέγονται οι πληροφορίες στις οποίες πρέπει να έχει πρόσβαση ο φορέας εκμετάλλευσης από τρίτον για λογαριασμό του εν λόγω φορέα.

33. Καθόσον πρόκειται, αφετέρου, για τα στοιχεία ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας που αφορούν, κατ' ουσίαν, «τις διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων», κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010, επισημαίνεται ότι το εν λόγω άρθρο 6, παράγραφος 1, προβλέπει, στο στοιχείο β′, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, ότι ένα από τα συναφή κριτήρια για την εκτίμηση των κινδύνων, ήτοι η εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς την κείμενη νομοθεσία, μπορεί να περιλαμβάνει πιστοποίηση ή άλλα συστήματα επαλήθευσης από τρίτους. Όσον αφορά τις «διαδικασίες μετριασμού του κινδύνου» κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του κανονισμού αυτού, το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι ενδέχεται να περιλαμβάνουν την απαίτηση της επαλήθευσης από τρίτους. Συνεπώς, η διατύπωση του ως άνω στοιχείου β′, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίπτωση, και του στοιχείου γ′ και ιδίως η χρήση των φράσεων «μπορεί να περιλαμβάνει» και «ενδέχεται να περιλαμβάνουν την απαίτηση […] πληροφοριών […] ή/και την απαίτηση της επαλήθευσης από τρίτους» υποδηλώνει ότι πρόκειται

[12] Στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης και λαμβανομένων, ιδίως, υπόψη των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, αντιλαμβάνομαι ότι ο καθορισμός συστήματος δέουσας επιμέλειας έχει την έννοια ότι το σύστημα αυτό καταρτίζεται από τον ίδιο τον φορέα εκμετάλλευσης (χωρίς εντούτοις να αποκλείεται η κατάρτιση από τρίτον στο όνομα και/ή για λογαριασμό του φορέα εκμετάλλευσης).

[13] Υπό την έννοια ότι η υποχρέωση αυτή συνδέεται με τη λήψη μέτρων βάσει του συνόλου των στοιχείων ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας.

[14] Επισημαίνεται ότι οι διάδικοι συμφωνούν ότι η JYSK Ουγγαρίας αποτελεί φορέα εκμετάλλευσης κατά την έννοια του κανονισμού 995/2010, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αυτού, αυτή να οφείλει να τηρεί τις προβλεπόμενες στο συγκεκριμένο άρθρο υποχρεώσεις.

για δυνατότητες που επαφίενται στην εκτίμηση των φορέων εκμετάλλευσης, οι οποίοι μπορούν να επιλέξουν να επικουρούνται από τρίτους κατά την εφαρμογή ορισμένων στοιχείων ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας [15].

34. Υπενθυμίζεται ότι, όπως διευκρινίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η μητρική εταιρία διενεργεί τις διαδικασίες αξιολόγησης και μετριασμού του κινδύνου για τη θυγατρική της και της διαβιβάζει τα αποτελέσματα. Ωστόσο, το γεγονός ότι δεν αποκλείεται ρητώς να συλλέγονται οι πληροφορίες του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του κανονισμού 995/2010 από τρίτον για λογαριασμό και/ή στο όνομα του φορέα εκμετάλλευσης ή, ακόμη, να επικουρείται ο φορέας, σε ορισμένο βαθμό, από τρίτους, κατά την εκτίμηση και τον μετριασμό του κινδύνου, που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία β′ και γ′, δεν έχει την έννοια, κατά το γράμμα του άρθρου αυτού, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού, ότι παρέχει στους φορείς εκμετάλλευσης τη δυνατότητα να εκπληρώνουν την υποχρέωσή τους χρήσεως συστήματος δέουσας επιμέλειας απλώς με την πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία του συστήματος δέουσας επιμέλειας, όπως εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, φρονώ ότι η υποχρέωση χρήσης, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, έχει την έννοια ότι αναθέτει στους φορείς αυτούς την ευθύνη να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προς αποφυγή της διάθεσης στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας και των εξ αυτής προερχόμενων προϊόντων ξυλείας, στοιχείο που προϋποθέτει, εν τέλει, προδραστική συμπεριφορά του φορέα εκμετάλλευσης.

35. Υπό τις ανωτέρω συνθήκες, απλώς η πρόσβαση στα στοιχεία συστήματος δέουσας επιμέλειας δεν μπορεί να γίνει δεκτή, λαμβανομένης υπόψη της γραμματικής ερμηνείας του άρθρου 4, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010, δεδομένου ότι απαλλάσσει πλήρως τον φορέα εκμετάλλευσης από την υποχρέωση χρήσης κατά την έννοια των άρθρων αυτών.

36. Όσον αφορά τη δεύτερη υποχρέωση περί διατήρησης και αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας, μολονότι το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 995/2010 ορίζει ότι η υποχρέωση αυτή βαρύνει «[κ]άθε φορέ[α] εκμετάλλευσης», προβλέπει επίσης εξαίρεση, η οποία επισημαίνεται καθόσον εισάγεται με τον σύνδεσμό «εκτός», ήτοι την περίπτωση που ο φορέας εκμετάλλευσης χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης μνημονευόμενο στο άρθρο 8 [16]. Από τη γραμματική ερμηνεία του εν λόγω άρθρου 4, παράγραφος 3, προκύπτει ότι πρέπει να αποκλείεται η χρήση συστήματος δέουσας επιμέλειας από θυγατρική εταιρία, στην περίπτωση που το σύστημα αυτό διατηρείται και αξιολογείται, κατ' ουσίαν, από τη μητρική εταιρία, δεδομένου ότι η μόνη προβλεπόμενη εξαίρεση φαίνεται να αφορά τους οργανισμούς παρακολούθησης.

37. Επιπροσθέτως, όσον αφορά την περίπτωση κατά την οποία μια θυγατρική εταιρία χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης ενώ το δικαίωμα χρήσης του έχει χορηγηθεί στη μητρική της εταιρία, επισημαίνεται ότι η κατάσταση αυτή εμπλέκει περισσότερες οντότητες από όσες ρητώς επιτρέπει ο κανονισμός 995/2010. Μια τέτοια κατάσταση δεν προβλέπεται ρητώς ούτε στο άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, ούτε στο άρθρο 6 του κανονισμού.

[15] Τούτο έχει σημαντικό πρακτικό αντίκτυπο, ιδίως για τους φορείς εκμετάλλευσης που είναι νομικά πρόσωπα, κατά μείζονα δε λόγο για τους ομίλους εταιριών, όπως εν προκειμένω.

[16] Η διαφορά αυτή, η οποία αφορά την οντότητα που οφείλει να εκπληρώνει την υποχρέωση αυτή, δικαιολογείται, κατά τη γνώμη μου, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι ένας οργανισμός παρακολούθησης, ο οποίος είναι τρίτος προς την εμπορική δραστηριότητα φορέα εκμετάλλευσης, ασχολείται αποκλειστικά με το «πλαίσιο» στο οποίο εντάσσονται τα στοιχεία (βλ. σημείο 27 των παρουσών προτάσεων), ενώ η υποχρέωση λήψης μέτρων βάσει των στοιχείων αυτών ισχύει πάντοτε, κατά το γράμμα των επίμαχων διατάξεων, για τον φορέα εκμετάλλευσης (βλ. σημείο 31 των παρουσών προτάσεων).

38. Συνεπώς, κατά τη γνώμη μου, το εύρος των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης, ήτοι, αφενός, της χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας, υπό την έννοια ότι ο φορέας εκμετάλλευσης είναι υπεύθυνος για τη λήψη κατάλληλων μέτρων σύμφωνα με το σύστημα δέουσας επιμέλειας και, αφετέρου, της διατήρησης και αξιολόγησης του συστήματος δέουσας επιμέλειας, οι οποίες μπορούν να ανατεθούν, αντί του φορέα εκμετάλλευσης, σε οργανισμό παρακολούθησης, προκύπτει ρητώς από το γράμμα του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010. Συνάγεται επίσης ότι η χρήση, η διατήρηση και η αξιολόγηση πρέπει, ευλόγως, να συνδέονται με την οικονομική δραστηριότητα του φορέα εκμετάλλευσης.

Β. Συστηματική ερμηνεία

39. Όσον αφορά τη συστηματική ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, καθώς και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010, η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνει, κατά τη γνώμη μου, το εύρος των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης, όπως προκύπτει από τη γραμματική ερμηνεία των επίμαχων διατάξεων.

40. Συγκεκριμένα, από την αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού 995/2010 προκύπτει, κατ' ουσίαν, ότι τα ειδικά μέτρα που προβλέπονται στον εν λόγω κανονισμό αφορούν τη συμπεριφορά των φορέων εκμετάλλευσης. Στην αιτιολογική σκέψη 16 μνημονεύεται ότι οι φορείς εκμετάλλευσης που εισάγουν ξυλεία λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν διατίθενται στην εσωτερική αγορά παράνομα υλοτομημένη ξυλεία και προϊόντα τέτοιου είδους ξυλείας. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού 607/2012 προβλέπει «την υποχρέωση του φορέα εκμετάλλευσης να διατηρεί μέτρα […] που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού [995/2010] σχετικά με κάθε παρτίδα ξυλείας και προϊόντων ξυλείας *που διατίθεται στην αγορά από τον φορέα εκμετάλλευσης*» [17]. Επιπλέον, το άρθρο 5 του ως άνω εκτελεστικού κανονισμού επιβάλλει στους φορείς εκμετάλλευσης, σύμφωνα με την παράγραφο 1, την υποχρέωση να τηρούν κατάλληλα αρχεία σχετικά με τη συλλογή πληροφοριών και την εφαρμογή των διαδικασιών μετριασμού του κινδύνου και, σύμφωνα με την παράγραφο 2, την υποχρέωση να μπορούν να παρουσιάζουν, κατ' ουσίαν, τον τρόπο με τον οποίο οι συλλεγόμενες πληροφορίες ελέγχονται, τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται αποφάσεις για μέτρα μετριασμού του κινδύνου και τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίζεται ο βαθμός κινδύνου.

41. Από το ανωτέρω πλαίσιο, το οποίο επιβάλλει επίσης, όπως αντιλαμβάνομαι, μια προδραστική συμπεριφορά του φορέα εκμετάλλευσης, προκύπτει σαφώς ότι οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τον κανονισμό 995/2010 βαρύνουν τους φορείς εκμετάλλευσης, σε σχέση με την εμπορική τους δραστηριότητα που συνίσταται στη διάθεση ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας για πρώτη φορά στην εσωτερική αγορά. Συνεπώς, συνάγεται, κατά τη γνώμη μου, ότι το κρίσιμο στοιχείο έγκειται στην αποτελεσματικότητα του συστήματος προστασίας το οποίο καθιερώνει ο κανονισμός αυτός και το οποίο αποσκοπεί στην αποτροπή της εμπορίας παράνομα υλοτομημένης ξυλείας. Είναι λογικό η αποτελεσματικότητά του να μη διασφαλίζεται εάν το χρησιμοποιούμενο σύστημα δέουσας επιμέλειας δεν είναι προσαρμοσμένο στην οικονομική δραστηριότητα του φορέα εκμετάλλευσης, ήτοι εάν δεν στηρίζεται σε πληροφορίες που αφορούν την οικονομική του δραστηριότητα.

[17] Η υπογράμμιση δική μου.

42. Συναφώς, εάν, υπό την επιφύλαξη της εξακρίβωσης από το αιτούν δικαστήριο, θεωρηθεί, όπως εξήγησε η JYSK Ουγγαρίας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι το σύστημα δέουσας επιμέλειας είναι προσαρμοσμένο στην εμπορική της δραστηριότητα, υπό την έννοια ότι οι πληροφορίες που συλλέγει η μητρική εταιρία για τη θυγατρική της αφορούν πράγματι τα προϊόντα που αγοράζει η θυγατρική, και ότι η αξιολόγηση καθώς και ο μετριασμός των κινδύνων διενεργούνται βάσει των πληροφοριών αυτών, επισημαίνεται ότι η χρήση του συστήματος δέουσας επιμέλειας, κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 995/2010, ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, αυτού δεν πραγματοποιείται από τον ίδιο τον φορέα εκμετάλλευσης κατά την έννοια του κανονισμού αυτού, ήτοι τη θυγατρική εταιρία, αλλά από τη μητρική της εταιρία. Πράγματι, η μητρική εταιρία λαμβάνει μέτρα βάσει του συνόλου των στοιχείων αυτών, ενώ η θυγατρική εταιρία έχει απλώς πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία.

43. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τα σημεία 40 και 41 των παρουσών προτάσεων, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, καθώς και το άρθρο 6, παράγραφος 1, δεν φαίνεται, κατά τη γνώμη μου, να παρέχει στον φορέα εκμετάλλευσης τη δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση αυτή αναθέτοντας την εκτέλεσή της εξ' ολοκλήρου σε οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Συγκεκριμένα, υπό την επιφύλαξη ορισμένης ευελιξίας κατά την εφαρμογή ορισμένων στοιχείων του συστήματος δέουσας επιμέλειας[18], ο φορέας εκμετάλλευσης εξακολουθεί να υπέχει υποχρέωση χρήσης του συστήματος, όπως περιγράφεται στα σημεία 25, 26 και 34 των παρουσών προτάσεων, υποχρέωση που προϋποθέτει την προδραστική συμπεριφορά του.

44. Εν προκειμένω, θυγατρική εταιρία που ασκεί αυτόνομη εμπορική δραστηριότητα δεν μπορεί να αναθέσει, κατά τρόπο σύμφωνο με το σύστημα που καθιέρωσε ο κανονισμός 995/2010, τη λήψη αποφάσεων και, εν γένει, την επίδειξη προδραστικής συμπεριφοράς, όπως η εκτίμηση του κινδύνου και η λήψη μέτρων για τον μετριασμό του, στη μητρική της εταιρία, η οποία επίσης ασκεί αυτόνομη εμπορική δραστηριότητα. Ειδικότερα, το σύστημα αυτό επιβάλλει στον φορέα εκμετάλλευσης, εν προκειμένω στη θυγατρική εταιρία, την υποχρέωση να προσαρμόσει τη συμπεριφορά του προκειμένου να αποτρέπεται η διάθεση για πρώτη φορά στην εσωτερική αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων ξυλείας.

45. Τούτων λεχθέντων, επισημαίνεται ότι ο κανονισμός 995/2010 προβλέπει δυνατότητα απαλλαγής του φορέα εκμετάλλευσης από την υποχρέωση διατήρησης και αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας υπό την προϋπόθεση ότι ο φορέας χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης[19]. Εντούτοις, από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, καθώς και το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού προκύπτει σαφώς ότι η εν λόγω απαλλαγή αφορά αποκλειστικά την υποχρέωση διατήρησης και αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Αντιθέτως, η υποχρέωση χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας βαρύνει πάντοτε τον φορέα εκμετάλλευσης[20].

46. Το άρθρο 8 του κανονισμού 995/2010, όπως δηλώνει ο τίτλος του, διέπει τους οργανισμούς παρακολούθησης και προβλέπει ότι αυτοί μπορούν να είναι υπεύθυνοι για τη διατήρηση και την αξιολόγηση του δικού τους συστήματος δέουσας επιμέλειας που διατίθεται σε φορέα εκμετάλλευσης. Η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού καθορίζει συγκεκριμένες προϋποθέσεις

[18] Βλ. σημεία 32 και 33 των παρουσών προτάσεων.

[19] Άρθρο 4, παράγραφος 3, κανονισμού 995/2010.

[20] Συγκεκριμένα, όπως ορίζει το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 995/2010, ένας οργανισμός παρακολούθησης «διατηρεί και αξιολογεί τακτικά ένα σύστημα δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με το άρθρο 6 και χορηγεί στους φορείς εκμετάλλευσης το δικαίωμα χρήσης του».

προκειμένου ένας οργανισμός να έχει τη δυνατότητα υποβολής αίτησης αναγνώρισης ως οργανισμός παρακολούθησης[21]. Πράγματι, η αυστηρή ρύθμιση των καθηκόντων διατήρησης και αξιολόγησης των συστημάτων δέουσας επιμέλειας από άλλη οντότητα, εκτός του φορέα εκμετάλλευσης, απορρέει από την ευθύνη που συνεπάγεται το έργο αυτό, ήτοι την ευθύνη να διασφαλίζεται ότι η εφαρμοζόμενη μέθοδος αποτρέπει τη διάθεση για πρώτη φορά στην εσωτερική αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων τέτοιου είδους ξυλείας. Η προσέγγιση αυτή δικαιολογείται από τη σημασία που αποδίδεται στην προστασία από την παράνομη υλοτόμηση. Επιπλέον, το εν λόγω άρθρο 8, παράγραφος 1, επιβάλλει στους οργανισμούς παρακολούθησης να ελέγχουν την ορθή χρήση του συστήματός τους δέουσας επιμέλειας από τους φορείς εκμετάλλευσης και να λαμβάνουν μέτρα σε περίπτωση αδυναμίας φορέα εκμετάλλευσης να το χρησιμοποιεί προσηκόντως.

47. Συναφώς, θα μπορούσε να τεθεί το ζήτημα αν υφίσταται, εν προκειμένω, αναλογία μεταξύ ενός οργανισμού παρακολούθησης και μιας μητρικής εταιρίας που διατηρεί και αξιολογεί σύστημα δέουσας επιμέλειας, το οποίο χρησιμοποιείται από τη θυγατρική της[22]. Ομολογουμένως, δεν μπορεί να αποκλειστεί, σε πρακτικό επίπεδο, η δυνατότητα κάθε οντότητας ομίλου εταιριών, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών συμφερόντων του ομίλου, να καθορίζει σύστημα δέουσας επιμέλειας και να παρέχει δικαίωμα χρήσης του σε άλλη οντότητα του ίδιου ομίλου, υπέχοντας ταυτόχρονα υποχρέωση διατήρησης και αξιολόγησής του, όπως ένας οργανισμός παρακολούθησης. Ωστόσο, είναι σημαντικό οι απαιτήσεις που επιβάλλονται στην πρώτη αυτή οντότητα να είναι εξίσου αυστηρές με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 995/2010 για τους οργανισμούς που ζητούν να αναγνωριστούν ως οργανισμοί παρακολούθησης.

48. Θα μπορούσε ευλόγως να τεθεί το ζήτημα κατά πόσον, εντός ομίλου εταιριών, μια οντότητα στην οποία παρέχεται η δυνατότητα, λαμβανομένων υπόψη της πείρας και της ικανότητάς της, να διατηρεί και να αξιολογεί ένα σύστημα δέουσας επιμέλειας, όπως ένας οργανισμός παρακολούθησης, θα ενημέρωνε πράγματι τις αρμόδιες αρχές σε περίπτωση σημαντικής ή επανειλημμένης ανεπάρκειας εκ μέρους οντοτήτων του ομίλου στον οποίο παρέσχε δικαίωμα χρήσης του συστήματος δέουσας επιμέλειας[23]. Τούτο καθίσταται ακόμη πιο αβέβαιο καθόσον οι οντότητες αυτές ανήκουν στην ίδια οικονομική ενότητα λόγω των στενών δεσμών που υφίστανται εντός του ομίλου αυτού. Ειδικότερα, μια τέτοια ενημέρωση των αρμόδιων αρχών θα μπορούσε εν τέλει να έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή κύρωσης που ενδέχεται να θίγει τα οικονομικά συμφέροντα της ενότητας στο σύνολό της. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η παραδοχή, εν προκειμένω, ότι η μητρική εταιρία μπορεί να διατηρεί και να αξιολογεί το σύστημα δέουσας επιμέλειας της θυγατρικής της ενδέχεται να οδηγήσει, κατά την εμπορική λογική που αποσκοπεί στην πραγματοποίηση κερδών, σε καταστρατήγηση του συστήματος που καθιέρωσε ο κανονισμός 995/2010.

49. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση που θυγατρική εταιρία χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας οργανισμού παρακολούθησης, ενώ το δικαίωμα χρήσης του είχε χορηγηθεί στη μητρική της εταιρία, η κατάσταση αυτή αποδεικνύεται προβληματική. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που οργανισμός παρακολούθησης παρέχει σε φορέα εκμετάλλευσης το δικαίωμα να χρησιμοποιεί σύστημα δέουσας επιμέλειας, τότε αναλαμβάνει συγκεκριμένες υποχρεώσεις τις

[21] Πρόκειται, κατ' ουσίαν, για τις προϋποθέσεις που αφορούν τη νομική προσωπικότητα και τη νόμιμη έδρα εντός της Ένωσης, την πείρα και την ικανότητα άσκησης συγκεκριμένων καθηκόντων, καθώς και την αποφυγή περιπτώσεων συγκρούσεως καθηκόντων κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

[22] Υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύεται η ως άνω χρήση, κατά την έννοια που περιγράφεται στα σημεία 25, 26 και 34 των παρουσών προτάσεων.

[23] Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που υπέχουν οι οργανισμοί παρακολούθησης από το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 995/2010.

οποίες δεν υπέχει όταν δεν υφίσταται τέτοια συμφωνία και, γενικότερα, ακόμη και όταν δεν έχει λάβει γνώση και της χρήσης αυτής. Συνεπώς, μια τέτοια κατάσταση αποδεικνύεται ασυμβίβαστη με το σύστημα που καθιερώνει ο κανονισμός 995/2010.

Γ. Τελολογική ερμηνεία

50. Όσον αφορά την τελολογική ερμηνεία, υπενθυμίζεται ότι σκοπός του κανονισμού 995/2010 είναι η καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου[24]. Συνεπώς, ως πράξη που εντάσσεται στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος, ο εν λόγω κανονισμός επιδιώκει, γενικότερα, διαφορετικούς σκοπούς από εκείνους που επιδιώκουν οι εταιρίες.

51. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, μολονότι, στις συναλλαγές, είναι σημαντική η δυνατότητα άσκησης διασυνοριακών δραστηριοτήτων, η προσαρμογή στις συνθήκες της αγοράς και η εξεύρεση εμπορικών ευκαιριών –εξού και το συμφέρον σύστασης ομίλου εταιριών, η οποία αποδεικνύεται συμφέρουσα για την άσκηση των εν λόγω δραστηριοτήτων από οικονομική άποψη–, φρονώ ότι τέτοιες εκτιμήσεις έχουν μικρή σημασία στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος τον οποίο αφορά η υπό κρίση υπόθεση.

52. Βεβαίως, η σχέση μεταξύ της προστασίας του περιβάλλοντος και της ανάπτυξης των εταιριών πρέπει να προσεγγίζεται κατά τρόπο ώστε να μην παρεμποδίζεται αδικαιολόγητα η ανάπτυξη των εταιριών στην εσωτερική αγορά. Για παράδειγμα, πρέπει να αποφεύγεται η επιβολή στους φορείς εκμετάλλευσης περιττών διοικητικών επιβαρύνσεων για τον καθορισμό νέων συστημάτων δέουσας επιμέλειας, εφόσον οι φορείς χρησιμοποιούν ήδη συστήματα που πληρούν τις απαιτήσεις του κανονισμού 995/2010[25]. Είναι επίσης σημαντικό να παρέχεται τεχνική βοήθεια σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και να διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών ώστε οι επιχειρήσεις αυτές να βοηθούνται στην εκπλήρωση των περιβαλλοντικών υποχρεώσεων που υπέχουν από τον κανονισμό αυτόν[26]. Εντούτοις, οι εκτιμήσεις σχετικά με το συμφέρον των εταιριών, ιδίως δε τα οικονομικά οφέλη που οι εταιρίες αυτές αντλούν από τη χρήση του ίδιου συστήματος δέουσας επιμέλειας, δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να υπερισχύουν των εκτιμήσεων που άπτονται της περιβαλλοντικής προστασίας ούτε να απαλλάσσουν τους φορείς εκμετάλλευσης από την υποχρέωση να επιδεικνύουν τη δέουσα επιμέλεια σύμφωνα με τις απαιτήσεις του εν λόγω κανονισμού.

53. Συναφώς, τα μέτρα που θεσπίζει ο κανονισμός 995/2010 αποσκοπούν στην επίτευξη αποτελέσματος που συνάδει με τους σκοπούς του εν λόγω κανονισμού. Ειδικότερα, οι φορείς εκμετάλλευσης «λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν [διατίθενται] στην εσωτερική αγορά ξυλεία και προϊόντα τέτοιου είδους ξυλείας […] μέσω ενός συστήματος μέτρων και διαδικασιών, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος της διάθεσης παράνομα υλοτομημένης ξυλείας και προϊόντων που προέρχονται από τέτοια ξυλεία στην εσωτερική αγορά»[27]. Με άλλα λόγια, οι φορείς εκμετάλλευσης οφείλουν, στο πλαίσιο της εμπορικής τους δραστηριότητας, να επιτύχουν συγκεκριμένο αποτέλεσμα, ήτοι να περιορίσουν σε αμελητέο επίπεδο τον κίνδυνο διάθεσης στην αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας και προϊόντων τέτοιου είδους ξυλείας. Συνεπώς, η υποχρέωση να επιδεικνύεται η δέουσα επιμέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφοι 2 και 3, και το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010, προσομοιάζει με υποχρέωση προς επίτευξη συγκεκριμένου αποτελέσματος.

[24] Αιτιολογική σκέψη 31 του κανονισμού 995/2010.

[25] Αιτιολογική σκέψη 18 του κανονισμού 995/2010.

[26] Αιτιολογική σκέψη 25 του κανονισμού 995/2010.

[27] Αιτιολογική σκέψη 16 του κανονισμού 995/2010.

54. Αφενός, η υποχρέωση χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας πρέπει να θεωρείται ότι έχει εκπληρωθεί εφόσον ο φορέας εκμετάλλευσης είναι σε θέση να αποδείξει ότι η χρήση αυτή του παρέσχε τη δυνατότητα επίτευξης του επιδιωκόμενου αποτελέσματος, επισημαίνοντας τον τρόπο με τον οποίο οι συλλεγόμενες πληροφορίες ελέγχονται με βάση τα κριτήρια κινδύνου που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ως άνω κανονισμού, τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνονται αποφάσεις για μέτρα μετριασμού του κινδύνου και τον τρόπο με τον οποίο ο φορέας εκμετάλλευσης προσδιορίζει τον βαθμό κινδύνου [28].

55. Αφετέρου, η υποχρέωση διατήρησης και αξιολόγησης ανά τακτά χρονικά διαστήματα ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας, με σκοπό την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων, μπορεί να θεωρείται ότι έχει εκπληρωθεί εφόσον αποδεικνύεται με τα σχετικά έγγραφα ότι έχουν διενεργηθεί τακτικοί έλεγχοι, είτε από τον ίδιο τον φορέα εκμετάλλευσης είτε από οργανισμό παρακολούθησης [29], προκειμένου να διακριβωθεί η ορθή λειτουργία συστήματος δέουσας επιμέλειας σύμφωνα με τον κανονισμό 995/2010.

56. Το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται από το γεγονός ότι η παράβαση της απαγόρευσης διάθεσης στην εσωτερική αγορά παράνομα υλοτομημένης ξυλείας ή προϊόντων τέτοιου είδους ξυλείας επισύρει κυρώσεις τις οποίες προβλέπουν τα κράτη μέλη [30]. Οι κυρώσεις επιβάλλονται στους φορείς εκμετάλλευσης κατά την έννοια του κανονισμού 995/2010 καθόσον αυτοί υπέχουν τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται με τον εν λόγω κανονισμό.

57. Ωστόσο, η Επιτροπή εξηγεί ότι το ιστορικό θέσπισης του κανονισμού 995/2010 καταδεικνύει την πρόθεση να παρασχεθεί στους φορείς εκμετάλλευσης κάποια ευελιξία κατά την επιλογή συστήματος δέουσας επιμέλειας. Συγκεκριμένα, από την πρόταση του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι, μολονότι ο Ευρωπαίος νομοθέτης επιθυμούσε αρχικά να επιβάλει αυστηρότερη υποχρέωση στους φορείς εκμετάλλευσης, ήτοι τον καθορισμό συστήματος δέουσας επιμέλειας [31], τούτο εγκαταλείφθηκε κατά τη διάρκεια της νομοθετικής διαδικασίας, καταλειπομένης στους φορείς εκμετάλλευσης της δυνατότητας να επιλέξουν μεταξύ του δικού τους συστήματος, ενός συστήματος δέουσας επιμέλειας το οποίο παρέχεται από οργανισμό παρακολούθησης ή ενός συστήματος που παρέχεται από τρίτο [32].

58. Κατά τη γνώμη μου, η εν λόγω δυνατότητα χρήσης συστήματος δέουσας επιμέλειας τρίτου, ο οποίος δεν αποτελεί οργανισμό παρακολούθησης, εν προκειμένω, μιας άλλης οντότητας στο πλαίσιο ομίλου εταιριών, δεν μπορεί πάντως να απαλλάσσει τον φορέα εκμετάλλευσης από την υποχρέωση διατήρησης και αξιολόγησης του συστήματος δέουσας επιμέλειας, αντίθετα προς όσα ισχυρίζεται η Επιτροπή. Όπως καταδεικνύεται ανωτέρω [33], μια τέτοια ερμηνεία είναι αντίθετη τόσο προς το γράμμα όσο και προς το πλαίσιο των σχετικών διατάξεων, κατά τα οποία μόνον οι οργανισμοί παρακολούθησης που αναγνωρίζονται από την Επιτροπή και ελέγχονται τακτικά από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να αναλάβουν τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις. Εξ αυτών συνάγεται ότι ο σκοπός του νομοθέτη να μην επιβάλλει στους φορείς εκμετάλλευσης υποχρέωση καθορισμού συστήματος δέουσας επιμέλειας δεν είχε ως συνέπεια και επιλογή του να τους απαλλάξει από την υποχρέωση διατήρησης και αξιολόγησης του συστήματος δέουσας

[28] Άρθρο 5, παράγραφος 2, του εκτελεστικού κανονισμού 607/2012.

[29] Όσον αφορά τον εν λόγω οργανισμό παρακολούθησης, επισημαίνεται ότι ο αυτός ελέγχεται, με τη σειρά του, ανά τακτικά διαστήματα, από τις αρμόδιες αρχές δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 995/2010.

[30] Αιτιολογική σκέψη 27, άρθρο 4, παράγραφος 1, και άρθρο 19 του κανονισμού 995/2010.

[31] Βλ. άρθρο 3, παράγραφος 2, της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά, COM(2008) 644 τελικό της 17ης Οκτωβρίου 2008.

[32] Σκεπτικό του Συμβουλίου σχετικά με τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση, διοργανικός φάκελος 2008/0198 (COD) 5885/4/10 REV 4 ADD 1.

[33] Βλ. σημεία 24 έως 38 και 40 έως 49 των παρουσών προτάσεων.

επιμέλειας που χρησιμοποιούν. Φρονώ ότι ως επίτευξη του σκοπού αυτού πρέπει να νοείται η δυνατότητα χρήσης των συστημάτων δέουσας επιμέλειας που προβλέπει ο μηχανισμός 995/2010, όπως των υφιστάμενων κατά την εθνική νομοθεσία συστημάτων εποπτείας ή των προαιρετικών μηχανισμών ελέγχου της αλυσίδας εφοδιασμού, υπό τον όρο ότι τα συστήματα αυτά πληρούν τις απαιτήσεις του κανονισμού αυτού [34], ήτοι των συστημάτων δέουσας επιμέλειας τα οποία, ως εκ της φύσεώς τους, δεν έχουν καταρτισθεί από τους φορείς εκμετάλλευσης που τα χρησιμοποιούν.

59. Η ως άνω δυνατότητα δεν πρέπει να ερμηνεύεται, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών του κανονισμού 995/2010, υπό την έννοια ότι επιτρέπει δυνατότητα απλώς πρόσβασης σε σύστημα δέουσας επιμέλειας οποιουδήποτε τρίτου, συμπεριλαμβανομένου τρίτου που ανήκει στον ίδιο όμιλο εταιριών, ο οποίος διατηρεί και αξιολογεί το εν λόγω σύστημα δέουσας επιμέλειας. Επιπλέον, η διαπίστωση ότι η πρόσβαση της θυγατρικής εταιρίας στα στοιχεία συστήματος δέουσας επιμέλειας που έχει καθορισθεί από οργανισμό παρακολούθησης, αλλά το δικαίωμα χρήσης του οποίου έχει χορηγηθεί στη μητρική εταιρία, δεν μπορεί να επιτραπεί λαμβανομένων υπόψη των σκοπών του κανονισμού αυτού επιβάλλεται και για τους προεκτεθέντες λόγους [35].

60. Συμπληρωματικώς, επισημαίνω επίσης ότι το αιτούν δικαστήριο κάνει, βεβαίως, λόγο για κατάσταση στην οποία εμπλέκονται, αφενός, μια μητρική εταιρία και, αφετέρου, η θυγατρική της. Ωστόσο, θεωρώ σημαντικό, όπως έχω επανειλημμένως επισημάνει στο πλαίσιο της ανωτέρω συλλογιστικής, τα διδάγματα της υπό κρίση υπόθεσης να μην περιοριστούν αποκλειστικά στην οικονομική σχέση που συνδέει τις δύο αυτές οντότητες. Πρέπει, εν γένει, να εφαρμόζονται στο σύνολο των υφιστάμενων σχέσεων και καταστάσεων στο πλαίσιο ομίλων εταιριών. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός 995/2010 δεν ορίζει την έννοια της «μητρικής εταιρίας» (ή της «θυγατρικής εταιρίας»), αλλά την έννοια του «φορέα εκμετάλλευσης», βάσει της εμπορικής δραστηριότητας που ασκεί, και όχι βάσει των οικονομικών δεσμών του με άλλες οντότητες. Συνεπώς, φρονώ ότι είναι νομικά ορθότερη η υιοθέτηση μιας προσέγγισης που δεν περιορίζεται αυστηρά στη σχέση «μητρικής-θυγατρικής εταιρίας» για την εξέταση της επίμαχης κατάστασης, ιδίως για λόγους ορθής απονομής της δικαιοσύνης [36].

61. Τέλος, φρονώ ότι τα στοιχεία που παρέθεσα ανωτέρω είναι επαρκή προκειμένου να δοθεί απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο στο Δικαστήριο. Συνεπώς, παρέλκει η εξέταση των επιχειρημάτων των διαδίκων σχετικά με το ζήτημα αν οι εθνικοί κανόνες περί δέουσας επιμέλειας αποτελούν μέτρα ενισχυμένης προστασίας κατά την έννοια του άρθρου 193 ΣΛΕΕ. Φρονώ ότι η συγκεκριμένη ανάλυση καθίσταται ακόμη λιγότερο αναγκαία λαμβανομένου υπόψη ότι ο Εθνικός Οργανισμός προσάπτει στην JYSK Ουγγαρίας, όπως επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι παρέβη την υποχρέωση που υπέχει ως φορέας εκμετάλλευσης από το άρθρο 4, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010.

[34] Άρθρο 4, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 995/2010.

[35] Οι υποχρεώσεις σχετικά με την άσκηση της δέουσας επιμέλειας ενισχύθηκαν περαιτέρω με την έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) 2023/1115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 2023, για τη διαθεσιμότητα στην αγορά της Ένωσης και την εξαγωγή από την Ένωση ορισμένων βασικών και παράγωγων προϊόντων που συνδέονται με την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 (ΕΕ 2023, L 150, σ. 206), ο οποίος προβλέπει πλέον, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 12, την υποχρέωση των φορέων εκμετάλλευσης να «δημιουργούν» συστήματα δέουσας επιμέλειας. Όπως επιβεβαίωσε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, βάσει του νέου αυτού κανονισμού, οι φορείς εκμετάλλευσης υπόκεινται σε αυστηρότερες υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας. Η μεταβολή αυτή οφειλόταν, κατ' ουσίαν, στη διαπίστωση της περιορισμένης αποτελεσματικότητας των κανόνων που προβλέπει ο κανονισμός 995/2010 σε σχέση τόσο με τους φορείς εκμετάλλευσης όσο και με τους οργανισμούς παρακολούθησης.

[36] Η προσέγγιση αυτή δεν αντιβαίνει στο αξίωμα «one case at a time», αλλά αποσκοπεί απλούστατα στον προσδιορισμό των στοιχείων που έχουν πράγματι νομική σημασία για την απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα το οποίο υποβλήθηκε στο Δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση.

62. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, φρονώ ότι οι συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, καθώς και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 995/2010 έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στην εκ μέρους φορέα εκμετάλλευσης, ο οποίος αποτελεί εταιρία ανήκουσα σε όμιλο εταιριών, πρόσβαση στα μνημονευόμενα στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού στοιχεία συστήματος δέουσας επιμέλειας, το οποίο διατηρείται και αξιολογείται από άλλη εταιρία του ίδιου ομίλου ή το οποίο έχει καθορισθεί από οργανισμό παρακολούθησης, κατά την έννοια του άρθρου 8 του εν λόγω κανονισμού, και το οποίο χρησιμοποιείται από την άλλη εταιρία. Μολονότι δεν αποκλείεται η δυνατότητα παροχής ορισμένης συνδρομής από τρίτους κατά την εφαρμογή των στοιχείων συστήματος δέουσας επιμέλειας κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, ο φορέας εκμετάλλευσης πρέπει να επιδεικνύει προδραστική συμπεριφορά κατά τη λήψη μέτρων σύμφωνα με το εν λόγω σύστημα δέουσας επιμέλειας. Απλώς, όμως, η πρόσβαση στα στοιχεία του συστήματος δέουσας επιμέλειας δεν συνάδει με τις απαιτήσεις του ίδιου κανονισμού.

IV. Πρόταση

63. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε το Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο περιφέρειας Βουδαπέστης, Ουγγαρία) ως εξής:

Οι συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 2 και 3, και του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2010, για τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται στην εκ μέρους φορέα εκμετάλλευσης, ο οποίος αποτελεί εταιρία ανήκουσα σε όμιλο εταιριών, πρόσβαση στα μνημονευόμενα στο άρθρο 6, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού στοιχεία συστήματος δέουσας επιμέλειας, το οποίο διατηρείται και αξιολογείται από άλλη εταιρία του ίδιου ομίλου ή το οποίο έχει καθορισθεί από οργανισμό παρακολούθησης, κατά την έννοια του άρθρου 8 του εν λόγω κανονισμού, και χρησιμοποιείται από την άλλη εταιρία.